

TARTU ÜLIKOOL
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT
SOOME-UGRI OSAKOND

Darja Parševa

Soome poplüürika

Evelina ja Katri Helena loomingu näitel

Bakalaureusetöö

Juhendaja Tiina Nahkola

Tartu 2020

SISUKORD

SISUKORD.....	2
1. SISSEJUHATUS	3
2. SOOME POPMUUSIKA AJALUGU	6
3. NAISED POPMUUSIKAS.....	10
4. <i>ISKELMÄ</i> JA <i>POP</i> -MUUSIKA.....	11
5. EVELINA ELULUGU	13
5.1. Evelina muusika stiil	15
6. KATRI HELENA ELULUGU.....	18
6.1. Katri Helena muusika stiil.....	20
7. EVELINA KATRI HELENAST	24
8. EVELINA ESIMESE ALBUMI ANALÜÜS.....	25
9. KATRI HELENA ESIMESE ALBUMI ANALÜÜS	32
10. EVELINA JA KATRI HELENA VÕRDLEMINE	41
KIRJANDUS	45
TIIVISTELMÄ	51
Lihthitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks	53

1. SISSEJUHATUS

Praeguses muusikatööstuses on märgata suurt erinevust naislauljate ja meeslauljate vahel (Youngs 2019; Sisario 2018). Naised teevad palju tööd, et olla samal tasemel nagu mehed, näiteks praegu kõige populaarsemateks naislauljateks on Billie Eilish, Ariana Grande, Taylor Swift (XXTRAWAVE; Ireland 2019). Soome ei ole ka selles erand. Aastal 2019 Soome *Spotify* top 10 kõige kuulatavamate Soomes lauljate nimekirjas olid Billie Eilish ja Ariana Grande (Haili 2019).

Evelina on praegu Soomes üks populaarsemaid naislauljaid. Aastal 2016 Evelina oli Soome *Spotify* kuulatumate artistide seas teine (Tervo 2016). Evelina laulab muusikažanrites *pop*, *r&b* ja *hiphop* (Evelina Facebook). Evelina osales tõsieluvõistluses „Voice of Finland“ aastal 2012 (Paavonen 2015).

Evelina loomingus on laul, mille nimetus on „Katri Helena“. See laul ajendas autorit uurida, kes on Katri Helena ja miks Evelina laulab teisest lauljast. Selle laulu sõnad on sellised:

„Mä sanoin et must tulee legenda -- niinku Katri Helena...“

„Ma ütlesin, et minust saab legend -- nagu Katri Helena...”

(Evelina: „Katri Helena“)¹

Katri Helena on Soome lauljanna, kelle karjäär algas aastal 1963. Katri Helena on populaarne, edukas ja andekas lauljanna, keda on valitud kaks korda Soome esindajaks Eurovisiooni lauluvõistlusel aastatel 1979 ja 1993. Katri Helena annab kontserte ka praegu. Tema viimane kontsert aastal 2019 oli Temppeliaukio kirikus ning kõik piletid olid väljamüüdud. (katrihelena.fi)

Peale Katri Helena ja Evelina loominguga tutvumist, otsustas autor nende kahe lauljanna loomingut omavahel võrrelda. Lisaks tundus huvitav võrrelda, milliseid teemasid käsitletakse lauludes tänapäeval võrreldes Katri Helena varasema loominguga.

¹ Kõik Evelina laulusõnad on võetud lyrictranslate.com (Evelina lyrics).

Antud töö uurimisteenaks on soome naislauljate Evelina ja Katri Helena poplühirika, lauluteemad kahe lauljate loomingus, lauljad Evelina (Eveliina Maria Tammenlaakso) ja Katri Helena (Katri Helena Kalaoja). Need kaks naislauljat kuuluvad erinevatesse põlvkondadesse. Katri Helena debüütalbum „Vaalea Valloittaja“ ilmus välja 1964. aastal (Katrihelena.fi). Naislaulja Evelina debüütalbum „24K“ ilmus 2016. aastal (Suomen virallinen lista). Teema valikul lähtus autor isiklikust huvist muusika ja lauljate vastu.

Teoreetilise osa jaoks kasutati suuremas osas raamatuid Soome muusikast: „Suomen musiikin historia: Populaarimusiikki“ (2003), „Suomen musiikki“ (1996), ja Irina Kuposova artikkel „Modern Finnish Music: Way to the Success“ (2008). Need allikad annavad põhjaliku ja arusaadava ülevaate Soome muusikast ja Soome popmuusikast. Soome muusikat on varem palju uuritud. Leida on nii magistritöid kui ka teadlaste poolt kirjutatud artikleid. Aastal 2016 uuris Satu Haapalainen oma magistritöös inimsuhete teemat, kus kasutas kolme Soome pop-naislaulja loomingut: Jenni Vertainen, Chisu ja Erin. Haapalaineni töös uuritakse naissubjekti erinevates rollides kasutades võrdleva meetodi, intervjuude ja laulusõnade analüüsimist.

Bakalaureusetöö eesmärk on teha kindlaks, millised lauluteemad esinevad Evelina ja Katri Helena debüütalbumites.

Töös püstitati järgmised uurimusküsimused:

1. missugused teemad on levinud Evelina esimese albumis;
2. missugused teemad on levinud Katri Helena esimeses albumis;
3. missuguseid sarnasusi ja erinevusi võib märgata Evelina ja Katri Helena loomingu vahel;
4. missugust sõnavara kasutavad Evelina ja Katri Helena oma loomingus?

Uurimuse käigus võrreldakse kahe naislaulja loomingut: Katri Helena ja Evelina. Analüüsimiseks on valitud Katri Helena debüütalbumi laulutekstid ja Evelina debüütalbumi laulutekstid. Analüüsi jaoks olid võetud ka kaver² laulud, mis esinevad Katri Helena debüütalbumis. Tekste uuritakse, et selgitada välja laulude teemad. Vaadatakse, missugust sõnavara ja sõnavorme kasutatakse teema avaldamiseks.

² Kaver (ing. cover ehk ‘kate’) on uus laulu versioon, mis on tehtud teise lauljaga või ansambliga (Sõnaveeb).

Uurimismeetodina kasutatakse tekstianalüüsi. Tekstianalüüsis kasutatakse Katri Helena ja Evelina laulutekste. Laulutekstidest selgitakse välja lauluteemad ja analüüsitakse lauljate poolt kasutatavat sõnavara ehk missuguseid sõnu ja sõnavorme kasutatakse mingi teema avaldamiseks.

Töö koosneb kolmest osast. Esimeses osas keskendutakse rohkem teooriale, ning antakse ülevaade soome popmuusikast ja poplühirikast. Teises osas antakse ülevaade naislauljatest Evelina ja Katri Helena. Kolmandas osas võrreldakse Katri Helena ja Evelina loomingut omavahel. Selles peatükis otsitakse keelelisi erinevusi ja sarnasusi, ja erinevusi lauluteemades ning analüüsitakse, kas teemalisi erinevusi üldse on.

2. SOOME POPMUUSIKA AJALUGU

Muusika on alati mänginud suurt rolli inimeste elus. Igal ajastul on olnud oma vaade sellele, milline tolleaegne populaarmuusika on olnud. 18. sajandil oli populaarmuusika žanriks tänapäeva mõistes traditsiooniline muusika, näiteks pulmamuusika (Salmenhaara 1996: 15). Praegune klassikaline muusika oli 19. sajandil popmuusikaks (Jalkanen 2003: 23). Erinevad maailmavaated, hoiakud ja ideed kujundavad inimest. Kõik need asjad mõjutavad inimese musikaalset maitset. Ümbritsev maailm inspireerib heliloojaid ja lauljaid erinevalt. See annab võimaluse erinevatele inimestele leida enda jaoks sellist muusikat, mis kõnetab teda kõige rohkem. On oluline toetada heliloojaid ja lauljaid nende töös, kuna nemad aitavad kaasa kultuuri arengule. (Kuljuntausta 1997: 23–24) Lemmikute lauljate muusika ostmise ja kuulamisega inimesed toetavad neid, kes aitavad kaasa musikaalse kultuuri arengule. Muusika on alati olnud suunatud suurele publikule, sest on mõeldud lõbutsemiseks ja toredaks ajaveetmiseks (Jalkanen 2003: 22). Populaarmuusikal on omadused, mis on ühised igale ajastule: lõbus motiiv, laia leviala võimalus, esteetika³. Esteetika olemasolu on ühine kõikidele muusikažanritele. Popmuusika on selline muusikaline žanr, mis ühendab endas paljusid teisi stiile: jazz, rock, räpp jne. (Jalkanen 2003: 23–24)

Soomlased hakkasid arendama oma unikaalset stiili juba enne 20. sajandit. Kõige märkimisväärssem näide on Kalevala 5-taktiline meloodia, mis on üheks vanimaks Soome rahvusmotiiviks ja tänapäevani inspireerib heliloojaid (Salmenhaara 1996: 15). Kui Soome oli autonoomne osa Vene Impeeriumist, kujunes Soomes välja rahvusromantiline stiil (§4: Iskelmä ja *pop*-muusika). Muusikas pandi rõhku traditsioonilistele motiividele ja rahvusliku mulje loomisele. Muusika oli tihedalt seotud ajalooliste sündmustega, nt rahvuslik ärkamine või Soome hümn „Maamme-laul“, mille taustaks on iseseisvuse saavutamine. (Heiniö 1992: 2)

³ Esteetika – filosoofiline teadus kunstist, selle suhetest tegelikkusega ning ilu olemusest ja avaldumisest tegelikkuses ja kunstis. (EKSS)

19. sajandi alguses hakkas Soomes levima trükitehnoloogia, mis võimaldas nootide trükkimist ja masstootmist. Inimesed said aru, et muusika on midagi, millega võiks ka hästi raha teenida. Nii said Soomes alguse produtseerimine ja muusika salvestamine. Soome heliloojatel avanes uus võimalus teenida raha muusika kirjutamisega nii töötajate kui ka iseseisvate ettevõtjatena. (Jalkanen 2003: 25)

20. sajandi alguses kerkis Soomes esile rahvusromantiline tendents, mille algus ulatub 18. sajandisse. Olulist rolli mängis rahvuslikkus, ühiskonna tunne ja rõhk Soome kultuurile. (Dorman 2009: 6) 20. sajandi alguses mõjutas turism suuresti Soome muusikat. Soome hakkas reisima palju inimesi välismaalt ning Soome salongi- ja klubimuusika hakkas kohanema turistide vajadustele. Esinejad välismaalt, nt Saksamaalt ja Venemaalt, hakkasid Soomes koguma suurt populaarsust. (Jalkanen 2003: 210)

Popmuusika hakkas 20. sajandi alguses levima üle maailma ning erinevate maade muusika jõudis ka Soome. Pärast esimest maailmasõda avanes populaarmuusikale selline žanr nagu jazz, mis võimaldas proovida heli mitmekesistamist, nt saksofoni kasutamist. (Jalkanen 2003: 253) Popmuusika arendamisega hakkasid tekkima ülemaailmsed populaarsed esinejad, nagu nt The Beatles, The Rolling Stones jpt. Sellega tekkis Soomes vajadus teha välis-populaarmuusika arusaadavaks ja kodumaiseks. Seega tekib kaver laulude fenomen. (Kurkela 2003: 513) Kaverid võimaldavad erinevatel ansamblitel ja lauljatel laiendada oma portfooliot ja suurendada oma populaarsust.

Soomes avanesid uued võimalused välismaise popmuusika ilmumisega, mis mõjutavad kohalikku muusikat. Näiteks mõjutas see muusika haridust, orkestreid jne. Soome erinevatesse muusika valdkondadesse hakati kutsuma tööle välismaiseid esinejaid, heliloojaid, õpetajaid jne. Soome üritas muuta ennast Euroopalikumaks. Soomes tekkis huvi uute meelelahutusvõimaluste, näiteks tantsusaalidele, lauluetendusetele, tsirkustele jms järele. (Jalkanen 1996: 209–210) Soome popmuusikat üritati avada rohkem välispublikule. Selle eesmärgi saavutamiseks võeti näiteks popplüürikas kasutusele ingliskeelsed sõnad (Bass; Royal). Alustati soome- ja inglise keele kokku miksimisega.

Vastavalt Irina Koposova uuringule (2008), on 20. sajandi keskpaik olnud Soome popmuusika jaoks lähtepunktiks. Pärast teist maailmasõda toimusid muutused Soome välispoliitikas ja kultuuris. Soome keskendus läänega suhete tugevdamisele. Need suhted

hakkasid aktiivselt arenema. Suhete eduka loomise tulemuseks võib märkida esimesi läbiviidud olümpiamänge Soomes ning seda, et Soome saab ÜRO (Ühinenud Rahvaste Organisatsioon) liikmeks. (Koposova 2008: 432) Pärast teist maailmasõda puhkes Soomes kultuurikriis. Endised kultuuriväärtused olid tihedalt seotud Saksa kultuuriga ja Soome vajas nüüd uusi väärtusi ja kultuuri. Pärast Saksamaa kaotust sõjas hakkasid inimesed mõistma, et vanad kultuuriväärtused olid nüüd aegunud. Avanesid uued võimalused uutele heliloojatele jätta oma jälg ajalukku ja pakkuda Soomele uut algust (Koposova 2008: 432–433). 1950ndate lõpus suri Soome helilooja Jean Sibelius⁴, kes oli osa vana Soome kultuurist. Tema surm võib olla ka üheks mõjuriks, miks oli vaja uuendada Soome muusikalist kultuuri. (Koposova 2008: 432–433)

20. sajandi keskpaigast saab Soome uuendatud muusika lähtepunkt. Heliloojatel oli võimalus avaldada ja luua uut muusikat. Sellega kaasnesid ka uued eksperimendid muusikas. Heliloojad eksperimenteerisid heliga, mis võimaldas neil luua unikaalset esteetikat. (Koposova 2008: 432–433) Kalevi Aho järgi (1996: 78), on võimalik jagada Soome muusikaline areng pärast teist maailmasõda kolmeks etapiks.

1. 1940. aastast – 1960. aastate keskpaigani: neoklassitsismi mõju kuni avangardismi esile kerkimiseni (Aho 1996: 78).
2. 1960. aastate keskpaik: avangardismi ja modernismi asemele tuli huvi pluralismi vastu. Algas huvi murrangute ja Euroopa väljas asuvate muusikakultuuride vastu. (Aho 1996: 78)
3. 1990ndate algus: muusikuid hakkas huvitama suhete teema (Aho 1996: 79).

Suhete teema ehk inimestevahelised suhted, nagu armastus, on osa inimese argielust. Olles suhtes inimese või rühmaga, kogeb inimene emotsioone iga kord, kui ta nendega kohtub (Bauman 1996: 26). Aja jooksul muutub inimestevaheline suhtlus tasakaalukamaks. See võimaldab inimestel säilitada positiivseid suhteid üksteise vahel. Kui suhted muutuvad ebastabiilseks siis inimeste vahel tekivad negatiivsed emotsioonid (Bauman 1996: 33). Inimestevaheliste suhete teema on inimeste jaoks kõige lähedasem, kuna elu jooksul luuakse erinevaid suhteid teistega, nt sõprus ja perekond ning need

⁴ Jean Sibelius (8.12.1865 – 20.09.1957). Encyclopaedia Britannica 1998

suhted võimaldavad inimesel suhestuda lauluga ja leida laulu tekstis midagi sellist, mis ühildub tema kogetuga.

3. NAISED POPMUUSIKAS

Enne 1950. aastaid oli Soomes vähe naissoliste, kes olid kogunud suurt populaarsust. Pärast Teist maailmasõda hakkasid naisansamblid, nt Harmony Sisters ja Metro Girls, populaarsust koguma ja nende laulud muutusid hittideks. (Kurkela 2003: 364) Naisansamblite ja -solistide jaoks võeti eeskujuks USA ning eriti populaarsed olid noored naislauljad. Naislauljaid oli veel vähe ning oli lihtsam neid tuntuks teha. Mõned heliloojad üritasid kombineerida Soome muusikat välismaa muusikaga, nt Ameerika muusikaga, mis tegi esinejate laulustiili huvitavamaks ja eripäraseks. Hiljem, 1950ndate lõpus, ületas naislauljate edu meessoliste ja ansambleid. Naised olid konkurentsivõimelised meesstaaridega. (Kurkela 2003: 455) Naissolistide stiilid pakkusid mitmekesisust ja uusi arenemisvõimalusi. Võrreldes meesstaaridega olid naisansamblid ja -solistid nagu värske õhk. Kuna nende laulmisstiil oli suuremas osas kaasaegne, võimaldas see töötada ka uutes muusikažanrites, nt *jazz* ja *swing*.

Populaarsust naisesinejatele tõi ka nende päritolu. Naisesinejad olid inimestele lähemal, kuna enamus naislauljaid olid pärit tavalistest perekondadest ja nendel ei olnud selliseid privileege nagu olid meestel juba pikka aja jooksul olnud. (Kurkela 2003: 456)

Tänapäevases kultuuris vahe meeslauljate ja naislauljate muusika vahel on kadunud. Tähtsam on, et laulu meloodia oleks eristuv. Soome popmuusika žanris on tekkinud palju naislauljaid. Naislauljad on ka varem meelitanud kuulajaid oma *iskelmä* muusikaga, mis on täidetud positiivsusega. Tänapäevaste naiste popmuusika on julge ja vürtsikas linnamuusika. Naislauljad ja naised on muutunud enesekindlamaks ning moodustavad meeste tervislikku konkurentsi. (Vedenpää 2016)

4. ISKELMÄ JA POP-MUUSIKA

Soome *iskelmä* ja *pop*-muusika on tihedalt seotud üksteisega. Nendel kahel stiilil on samad juured, kuna *iskelmä* on Soome popmuusika eelkäijaks. Selles töös Soome *iskelmä* viitab ainult Soome hittidele ja muusikale. Popmuusikaks saab nimetada kõike laule, nii Soomest kui ka välismaalt, mis on popmuusika stiilis. *Pop*- on võetud kasutusele rahvusvahelise terminina.

Vastavalt SES (Soome-eesti suursõnaraamat) on *iskelmä* tähendus 'lööklaul, šlaager'. Sõna *iskelmä* võttis kasutusele Roine Rikhard Ryytänen, kes tõlkis selle saksa keelsest sõnast *Schlager* (Waltari 2012). Algselt mõeldi *iskelmä* all ainult populaarset muusikat, kuid hiljem see transformeerus täiesti uueks muusika kontseptsiooniks (Tiitto 2003). Iskelmäks võib praegu nimetada, kontseptsiooni järgi, muusikat, mis on rohkem lähedasem estraadimuusikale ja mis on ka mõeldud meelelahutuseks ning tantsimiseks.

Saksa *schlager* on muusikažanr, mis tekkis Saksamaal pärast Teist maailmasõda. *Schlager* oli nii-öelda saksa vastus ameerika *rock'n'roll*'ile (Roicke 2011) ning esindas sealset rahvus-popmuusikat. Bucko (2004) järgi on sõna *schlager* otsene tähendus 'populaarne laul, millel on kerge ja meeldejääv motiiv'. Näitena saab tuua Venemaa poolt esitatud Eurovisiooni 2020 laulu, Little Big – „Uno“. Laulu sõnad on väga lihtsad ja motiiv on meeldejääv. Seda näitab ka YouTube'i trendide nimekiri, kus (kuupäeval 24.03.2020) laul oli nimekirjas juba nädala jagu olnud esimesel kohal 44 miljoni vaatamisega.

Plaadisalvestused on suuresti mõjutanud Soome popmuusikat. Enne 1930ndaid oli plaadimüük kehvas seisus. Plaadimängijad ja grammofoonid olid kallid ja mitte kõikidel ei olnud rahalist võimalust neid endale osta. Kui plaadimängijad alles tulid välja, said neid osta ainult rikkad inimesed. Plaadimängija omandamine näitas inimese staatust ja ka tõstis seda. (Tiitto 2003) Seda saab võrrelda tänapäeval näiteks uue auto mudeli ostmisega. Isegi kui see ei ole kõrgklassi automark, ei saa mitte kõik inimesed endale uue auto mudeli soetamist lubada.

Pärast 1930ndaid plaadi müük hakkas kasvama. Plaadimängijaid hakati tegema odavamatest materjalidest, mis muutis need kättesaadavaks suuremale hulgale inimestele. Selline müügiedu põhines ka meelejäävatel lugudel, mida tehti *iskelmä* stiilis, nn otseselt Soome publikule. (Waltari 2012)

5. EVELINA ELULUGU

Eveliina Tammenlaakso, paremini tuntud kui Evelina, sündis aastal 1995, 27. mail Turus. Tema perekonna kohta pole palju teada. Aastal 2011 võttis Evelina osa telesaatest „The Voice of Finland“, mida võib pidada Evelina karjääri stardiks. (Mäntylä 2016) Evelina on kaasaegne naine, kes aktiivselt kasutab sotsiaalvõrgustikke, selliseid nagu *Instagram* ja *Facebook*, *Twitter*, *Snapchat*. Evelina *Instagram* kontol (@evelinavirallinen) on üle 160 tuhande jälgija. Evelina kasutab aktiivselt sotsiaalvõrgustikku, postitades sinna pilte kontsertidest, fotosessionidest, pilte iseendast ja argielust. Tema fotodest selgub, et Evelina armastab ja väärtustab ennast sellisena nagu tema on. Oma laulus „Rakkaudesta lajiin“ Evelina laulab:

(5.1.) „Teen tän *rakkaudesta lajiin*

Se on osa mun habii...“

(Evelina : Rakkaudesta lajiin)

„Teen seda armastusest ala vastu

See on osa minu harjumusest...“

Asjad, mida ta teeb, teeb ta kirega. Laulja tegeleb sellega, mida ta tõeliselt armastab ja ei tee seda, mille vastu huvi ei tunne (näide 5.1.).

Evelina teab, millega tahab elus tegeleda ja kelleks tahab lõpuks saada (näide 5.2.). Laulja teab, et saavutab edu, mis viitab sellele, et Evelina on enesekindel.

(5.2.) „Mä sanoin et *must tulee legenda*,

Niinku Katri Helena, Helena, Helena, -- niinku Katri Helena

Mä oon fucking legenda, nuori Katri Helena, -- Helena, Helena, niinku Katri “

(Evelina: Katri Helena)

„Ma ütlesin, et minust saab legend

Nagu Katri Helena, Helena, Helena, -- nagu Katri Helena

Ma olen fucking legend, noor Katri Helena, -- Helena, Helena, nagu Katri...“

Lapsena Evelinale ei valmistanud raskusi koolis õppimine. Vabal ajal tema joonistas ja laulis. Laulja perekonnas ei olnud muusikuid ja keegi sellega ei tegelenud. Evelina ristiema oli see, kes julgustas teda osalema saates „The Voice of Finland“. Pärast telesaates osalemist, Evelina otsustas tegutseda ja saatis Twitteris sõnumi lauljale Aste. Produtsent Henkka Lantz nägi Evelinas potentsiaali ning nemad hakkasid koos muusikat salvestama. (Mäntylä 2016)

Laulja räägib, et tema ise otsustab, kuidas välja näha. Evelina sõnade kohaselt tema välimuses ladina efekt ei ole loomulik, tema kasutab meiki, värvib juuksed ja päevitab. (Mäntylä 2016)

Evelina ei karda avaldada oma arvamust erinevate sotsiaalmeedia teemade kohta, nt Evelina album „SOS“ on pühendatud looduse kaitsmisele. Tema toetab ka feminismi ja keha positiivsuse (inglise k. *body positive*) liikumist. (Gullichsen 2019)

Laulja avaldas, et keskkoolis teda kiusati füüsiliselt ja vaimselt. Õnneks on ta sellest üle saanud. Evelina arvab, et ei ole normaalne, et kiusamine on muutunud koolides tavaliseks asjaks. (Kukkonen 2018)

Evelina räägib, et tema teab kuidas ennast kaitsta ja saab julgelt seda teha. Naine pöörab tähelepanu sellele, et tema on tavaline inimene nagu kõik teised. Laulja meelest tema järgijad saavad vahel olukorrast valesti aru, sest mõtlevad, et Evelina elus on ainult positiivsed momendid. Evelina ütleb, et tema, nagu kõik inimesed, muretseb ja saab vihaseks. Laulja räägib, et kui kuulsad inimesed ei jaga oma muresid fännidega, ei tähenda see veel seda, et kuulsatel inimestel neid ei ole. See on inimeste isiklik valik, millist informatsiooni jagada välismaailmaga. Fännid näevad ainult seda, mida nendega otsustatakse jagada. (Kankaanpää 2020) Oma *Instagramis* Evelina ei jaga pilte oma perekonnast, sõpradest jne, seal võib leida pilte temast endast ja tööst. Evelina arvates on tähtis tõmmata piiri isikliku- ja kunstniku elu vahel. Tema meelest privaatsus on väga tähtis ja tema ei soovi, et teised inimesed tungiksid tema isiklikku ellu. Evelina tahab, et inimesed mäletaksid teda läbi hea muusika (Mäntylä 2016).

5.1. Evelina muusika stiil

Evelina esineb sellistes stiilides nagu *pop*⁵, *r&b*⁶ ja *hiphop*⁷. Evelinal on sõlmitud leping M-Eazy Music ja Universal Music Finland. (Evelina Facebook) Aastal 2020 21.06-22.06 Evelina osales „Blockfest“il Tampere. (Evelina.fi)

Tema populaarsemad laulud seisuga 19.04.2020 on: *Youtube*'is – „Honey“ (10 mln vaatamist just sellel laulul ja kokku 25 tuhat jälgijaid *YouTube*'is) ja *Spotify*'is – Hitaasti (sellel platvormil on kokku 308 tuhat kuulajat kuus). Evelina laule võib kuulata ka platvormidel: *Apple Music*, *Deezer* ja *Google Play Music*.

Oma intervjuus (Pukka 2020) portaali Yle Evelina räägib, et suurema osa lauludest kirjutab ta ise. Paljud laulu ideed tulevad lauljale näiteks autos ning siis tema salvestab neid diktofonile. Aastal 2016 Evelina andis välja oma esimese albumi „24K“, millel on 10 laulu.

Näidetes 5.1.1-5.1.4 on näha, kuidas Evelina integreerib inglisekeelseid sõnu ja väljendeid oma laulude tekstidesse.

(5.1.1) „... *Turn off* ja tänään kun mun luo lähetään mä en muista nimii...“

(Evelina ft. Julma H : Fuulaa)

„... Turn off ja kui täna läheme mu juurde ma ei mäleta nime...“

(5.1.2) „... Näis *kingsize* -lakanoissa pitäis olla kahdestaan...“

(Evelina: Sireenit)

„... Nendel king-size -linadel peaksime olema kahekesi...“

⁵ Popmuusika - moes olev levimuusika, eeskätt lööklaulud ja tantsumuusika (EKSS).

⁶ R&B – rütm ja bluus.

⁷ Hip-hop - nüüdisaegne muusika- ja tantsustiil, mis on segu afroameerika varasemast tantsumuusikast ning sellele lisandunud uuematest mõjutustest (EKSS).

(5.1.3) „(Wasabi wasabi wasabi wasabi) -- Fresh -- Fresh //

// Sä oot ku *wasabi wasabi wasabi wasabi* -- Mä hajoon palasii palasii palasii palasii

Sen huomaa jo kaukaa sä oot *fresh* niinku *sushi*.“

(Evelina ft. JVG: Sushi)

„(Wasabi wasabi wasabi wasabi) -- Fresh -- Fresh //

// Sa oled nagu wasabi wasabi wasabi -- Ma purunen tükkideks tükkideks tükkideks

Seda märkab juba kaugelt sa oled fresh nagu sushi.“

(5.1.4) „*Honey* // Tänään ja huomenna -- Sydän sanoo, mä otan sut...”

(Evelina ft. Mikael Gabriel: Honey)

„Honey // Täna ja homme -- Süda ütleb, ma võtan sind.”

Ingliskeelsed sõnad teevad laulu rohkem multikultuursemaks. Laul loob potentsiaali uue publiku leidmiseks. Inglise keel on *lingua franca* ning see võimaldab inimestel, kes ei valda soome keelt, midagi laulust aru saada ning need ingliskeelsed sõnad jäävad pähe ning võimaldavad hiljem laulu meelde tuletada. Ingliskeelsed sõnad muudavad laulu kõnekeelsemaks. Mõned inglisekeelsed sõnad on juba saanud osaks meie argielust, nt *beibi* (inglise k. *baby*), *chatti* (inglise k. *chat*), *ketsuppi* (inglise k. *ketchup*) jne ning lauludes sellised sõnad ei tundu üleliigsetena. Näidetega 5.1.2 ja 5.1.3 demonstreeritakse arvsõnade kasutust. Mõned sõnad, nt *sushi*, loovad laulus nõ eksootilist tunnet. Seda tunnet saab tugevdada spetsiifilise meloodiaga, nt Evelina – „Sun Vika“ laul sisaldab Ladina-Ameerika muusikale tüüpilisi helisid. Kui võrrelda *iskelmä* laulustiili, mis on rohkem soomepärase estraadimuusika, siis popmuusika tundub rohkem välismaale avatud olevat.

(5.1.6) „Teen tän rakkaudesta lajiin

Se on osa *mun habii*...”

(Evelina ft. Eevil Stöö: Rakkaudesta lajiin)

„Teen seda armastusest ala vastu

See on osa minu harjumusest...”

(5.1.5) „...Pidä *must kii*, pidä must kii

Mä tanssin *sun kaa...*“

(Evelina: Tanssin Sun Kaa)

„...Hoia minust kinni, hoia minust kinni

Ma tantsin sinuga koos...”

Oma lauludes Evelina kasutab ka slängi (näide 5.1.5) ja kõnekeelt (näide 5.1.6). See teeb laulu inimestele lähedasemaks ja on populaarsem noore põlvkonna seas.

6. KATRI HELENA ELULUGU

Katri Helena Kalaoja või parem tuntud kui Katri Helena on Soome naislaulja. Tema karjäär algas 1960ndatel. Aastal 1963 ilmus välja tema esimene laul „Poikien kuvat“. Katri Helena on esindanud Soomet kaks korda Eurovisiooni võistlusel: aastatel 1979 ja 1993. Aastaks 2020 on Katri Helenal plaanitud seitse kontserti Soomes (Katrihelena.fi).

Katri Helena sündis 17. augustil 1945. aastal. Tema sünnikohaks on Tohmajärvi. Oma intervjuus „Miten minusta tuli minä – Katri Helena“ räägib laulja portaalile Yle, et esimese lauluvõistluse võitis ta lapsepõlves. Lapsepõlves on Katri kuulanud laule *iskelmä* stiilis, ja väikesena talle väga meeldis kaaslaulda. Laulja mäletab oma lapsepõlve õnnelikuna. Katri Helena räägib sellest, et kiriku segakoor on palju teda mõjutanud. Atmosfäär ja meloodia, mida ta seal tundis ja kuulis, olid tema jaoks esimeseks tõukeks laulmisega tegelema hakkamiseks. Ema mängis laulja elus ja karjääris olulist rolli. Ema on alati toetanud Katri karjääri. (Sani 2016) Katri Helena isa oli aga tütre karjääri vastu, tema arvates oli see kõik mõttetu. Hiljem muutis ta oma arvamust ja toetas Katri Helenat. (Heinonen 2017)

Katri Helena räägib, et tema on sõpradega ja laval kaks erinevat inimest. Laval temas ärkab, Katri Helena enda sõnade kohaselt, diiva. Ta tunnistab, et tunneb ennast laval enesekindlalt. See viitab esineja professionaalsusele ja suurele kogemusele laval. Kuid sõpradega Katri Helena käitub impulsiivselt, naljakalt ja spontaanselt. (Sani 2016) Oma karjääri jooksul Katri Helena õppis, kuidas eraldada oma isiklik elu tema staari elust. Laulja arvates on väga oluline ennast talitseda, kuna avaldatud informatsiooni võidakse kasutada tema vastu (Heinonen 2017).

Esineja arvates, on intervjuude käigus esitatud küsimused tema eluloo kohta asjatud, kuna tema elu on veel kujunemas ja jätkub edasi. Katri Helena inspireerib oma jälgijaid, et on vaja elada siin ja praegu. (Särkkä 2016) Katri Helena meelest on tulevik ja minevik ebaolulised asjad. Laulja naudib hetki ja argipäeva tegevustega tegelemist. Samuti Katri Helena soovib mitte muretseda negatiivsete asjade pärast, kuna raisatud energiat keegi ei tagasta. Kõik, mis juhtub elus on absoluutselt normaalne. Tema rõhutab positiivse ellusuhtumise olulisust. Katri Helena usub, et kõikidel on valiku võimalused ja see, mida

inimesed teevad hetkel on ainult nende isiklik valik. Laulja räägib ka sellest, et tema ei kaeba selle üle, et ühel hetkel inimesed lõpetavad tema muusika kuulamise. Uued artistid tulevad lavale ja see, et tema populaarsus hakkab langema on loomulik ja ei ole põhjust selles pärast muretseda. (Heinonen 2017)

Katri Helena on proovinud ka kirjaniku rolli. Aastal 2014 ilmus välja tema poolt kirjutatud raamat „Taivaan tie“. Sellesse raamatusse on Katri Helena kogunud erinevaid aforisme ja sõnumeid armastusest, mida tema on saanud lähedaste inimeste poolt. (Suomalainen.com)

6.1. Katri Helena muusika stiil

Katri Helenal on allkirjastatud leping Werner Music Finland plaadifirmaga. Aastast 1963 Katri Helena esineb *iskelmä* stiilis. (Katrihelena.fi)

Katri Helena on üks *iskelmä* stiili esindajatest. Tema lauludes mängivad olulist rolli Soome vaated, traditsioonid, positiivsus ja nö. suunatus Soomele. (Sturman 2019: 932)

Katri Helena esimene album ilmus välja aastal 1964, nimega „Vaalea Valloittaja“, mis sisaldab 13. laulu.

Katri Helenat saab kuulata sellistel platvormidel nagu *Spotify*, *YouTube*, *Google Play Music*, *Deezer*, *TuneIN* ja *Apple Music*. Seisuga 19.04.2020, on platvormil *Spotify* Katri Helenal 87 859 kuulajat ning kõige populaarsem laul on „Hittiputki“, mida ta laulab grupiga Leidit. *YouTube*’is, aga kõige populaarsem laul on „Joulumaa“ (1978) ning sellel laulul on 2,5 mln vaatamist.

Iskelmä stiili võib märgata tema laulude teemades. Laulus „Letkis“ (näide 6.1.1) on selgelt edasi antud *iskelmä* stiili põhiidee.

(6.1.1)⁸ „Letkis täällä tunnetaan, letkis meillä osataan
Letkis suomalaisien
On saanut aikaan villityksen hirmuisen
Letkis maailmalla on, letkis tanssi nuorison
Tietää mannermaa nyt saa, kuinka jenkka suomalainen valloittaa...“
(Katri Helena: Letkis)

„Letkis on siin tuntud, letkis meil osatakse
Letkis soomlaste
On tekitanud suurt vaimustust
Letkis maailmas on,
Letkis noorsoo tants
Mandri-Euroopa nüüd teada saab
Kuidas jenka soomlane vallutab...“

⁸ Kõik Katri Helena laulusõnad on võetud kolmest YouTube kanalist (Pispalan Juntti; Hvaahtera; Jorma Jalkanen).

Letkis ehk *letkajenkka* on Soome rahvatants, mida tantsitakse ahelas. *Iskelmä* muusikažanri põhimõte on keskenduda Soome publikule. Selles laulus räägitakse, et see tants ühendab Soome inimesi ja et see on lahutamatu osa Soome identiteedist.

Ededabelite kohaselt oli aastal 1965 Katri Helena laul „Letkis“ üle Soome populaarsuselt 8-ndal kohal (Billboard 1965). Selline tulemus viitab populaarsuse ja nõudmise tasemele Soome publiku seas. See näitab, et *iskelmä* teema on kõrgelt hinnatud.

(6.1.2) „...Tietää mannermaa nyt saa, kuinka jenkkä suomalainen valloittaa...“

(Katri Helena: Letkis)

„...Mandri-Euroopa nüüd teada saab, kuidas jenka soomlane vallutab...“

Laul „Letkis“ (näide 6.1.2) motiveerib ühinema. Kuna laul räägib Soome rahvustantsust motiveerib see laul Soomlasi heale tujule, mille saab inimene tantsides. Laul inspireerib Soome iseärasusele. Laulus „Kesäyö metsämökillä“ lauldakse hea aja veetmisest talus ja aja nautimisest. See inspireerib rahule, tavaasjade nautimisele ja motiveerib positiivsele mõtteviisile.

Lauludes tema ei kasuta palju ingliskeelseid sõnu. Sõnu, mis ei ole Soome päritoluga, kasutatakse kui rahvusvaheliste sõnadena, nt tango, või Ali Baba.

Katri Helena laulu tekstides leidub tänapäeval vananenud sõnade vorme (näide 6.1.3-6.1.6). *Kussa* (näide 6.1.3) on sõna *missä* ehk sõna ‘kus’ vananenud vorm. Tänapäeval kasutatakse ainult vorme *jossa* või *missä*. Näides 6.1.4 on märgatud kõrgstiili kasutus, *kera* tähenduses ‘koos’. Näites 6.1.5 võib näha ühendust kõnekeelega. Sõna *mua* tähendab siin ‘mind’. Kuna rändur on inimene rahvast siis tema keel ei saagi olla reeglipärane. Näides 6.1.6, ülivõrde vorm *lemmen* tuleb sõnast *lempi*, mis on vananenud vorm sõnast *rakkaus* ehk ‘armastus’.

(6.1.3) „Kuningas Kulkureitten,

salojen, maanteitten,

valtias *kussa* kuljetkaan.“

(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

„Rändurite Kuningas
kõnnumaade, maanteede
Valitseja kuhu iganes sina lähed.“

(6.1.4) „Aamulla taas saat jatkaa
kulkurin pitkää matkaa
kilvalla *kerä* auringon.“
(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

„Hommikul saad edasi jätkata
Ränduri pikka teekonda
Võisteldes koos päikesega.“

(6.1.5) „...Kaikille vastaat aina,
„huolet ei *mua* paina,
vapaus on lohtu kulkurin.“
(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

„...Kõikidele alati vastad
„Mured ei ole mulle olulised,
Vabadus on ränduri lohutus.“

(6.1.6) „... Ja *lemmen* tuli hiljaa palaa hiipuen,
kun arkihuolet vettä valaa liekkiin sen.“
(Katri Helena: Maanantai-tango)

„...Ja armsam tuli hääletult põleb ära järk-järgult,
kui igapäevased mured valavad vett leekidesse.“

Katri Helena ise ei kirjuta oma laulude tekste. Esimese albumi laulu tekstide kirjutamises on osalenud erinevad laulukirjutajad, nt Juha Vainio on kirjutanud kolme laulu tekstid. Kirjutamises on osalenud ka Saukki, Jorma Puumalainen, P.L. Saarinen, Bosse, Poika Peltonen, J. Petersen, M. Jäppilä, Usko Kemppi, H. Etelä. (Katri Helena-Vaalea Valloittaja)

Katri Helena esimese albumi loomingus oli kasutatud ka välismaa autorite laule, st Katri Helena on tegelenud kaverdamisega. Esimene album sisaldab kolme kaverdatud laulu:

- „Kulkurien Kuningas“

Originaalnimetus on „The Vagabond King“ (1925), ja algsõnad on kirjutanud Brian Hooker (Vaalea Valloittaja album; The Vagabond King).

- „Muistan Ali-Baban“

Originaalnimetus „Ali Baba“. Laulu algsõnad on kirjutatud ungarlane Weiner Istvan aastal ja Fred Markush 1928 (Vaalea Valloittaja album; Istvan; Markush).

- „Mestariletkis“

Originaalnimetus „Alles Wegen Hamburg Und St.Pauli“. Seda laulu esitas aastal 1963 Conny Froboess (Conny Froboess; Vaalea Valloittaja album).

Seega saab öelda, et Katri Helena esimene album sisaldab kaverdatud laule, mis võimaldas lauljal laiendada oma muusikalist portfooliot. Sellega Katri Helena tutvustas oma kuulajatele erinevaid välismaa hitte ja tegi ka välismaise muusika Soome kuulajale arusaadavaks.

7. EVELINA KATRI HELENAST

Evelina loomingus on laul „Katri Helena“, mis sisaldab selliseid laulusõnu (näide 7.1):

(7.1) „Mä sanoin et must tulee legenda -- Niin kuin Katri Helena...”

„Ma ütlesin, et minust saab legend -- Nagu Katri Helena...”

Evelina on üks suurimatest Katri Helena fännidest ja kohtumised oma iidoliga jäävad Evelinale igavesti meelde (Saarinen 2017). Hätinen intervjuus Evelina (2017) väidab, et see laul on hümn Katri Helena auks. Evelina räägib, et juba lapsepõlves oli Katri Helena inspireerinud teda ja noorem laulja on tahtnud jõuda samale tasemele kui Katri Helena. Laulu idee tuli Evelinale elu raske perioodi ajal. Sellest ajast on Evelina õppinud, et ei tohi lasta kellelegi end kuhugi suunas suruda ja et inimene võib saada ükskõik kelleks, kui ta seda vaid tahab. (Hätinen 2017) Nendes sõnades on palju motive, mis on aktuaalsed tänapäevase ühiskonna jaoks, eriti ajal kui feminism, liikumine Me Too⁹ ja keha positiivsus (inglise k. *body positivity*) on saanud palju kõlapinda.

Aastal 2018 jõudiski Evelina tippu, mil võitis EMMA¹⁰ auhinna kui aasta naissolist. EMMA’l Evelina kohtas Katri Helenat, kes ütles noorele artistile, et talle meeldis Evelina laul ja et ta oli väga meelitatud sellest. (Hurma 2018)

Mõlemal lauljal leidub ka midagi ühist. Nii Evelina kui ka Katri Helena saavad aru kui tähtis on privaatsus. Mõlemad lauljad saavad aru, et vaatamata sellele, kes inimene on, on tähtis luua selged piirid era- ja avaliku elu vahel.

⁹ Me Too - naiste seksuaalse ahistamise ja seksuaalse kallale tungi vastane liikumine.

¹⁰ EMMA-gaala või EMMA – on Soome auhind, mida antakse aasta silmapaistvamale artistile ja muusikule (emmagaala.fi)

8. EVELINA ESIMESE ALBUMI ANALÜÜS

Evelina esimese albumi nimi on „24K”, mis kattub tema laulu nimega „24K”.

24K tähendab 24 karaati ning sellega Evelina üritab näidata, et tema esimene album on tähtis ja kallis tema jaoks. Debüütalbum sisaldab kümmet lugu. Evelina esimene album sisaldab suuremas osas laule, mille põhiliseks teemaks on inimestevahelised suhted. Teised teemad, mis võib märgata, on inspireerimine ja motiveerimine.

Oma esimeses albumis Evelina käsitleb laulu tekstides erinevaid armastuse tüüpide teemasid ja teisi inimestevaheliste suhete teemasid nagu nt reetmine. Suhted inimeste vahel on elus kõige raskemad, seega ka emotsioonid, mis tekivad. Kõik inimesed kogevad vähemalt üks kord elus teatud emotsioone. Seega on inimesel lihtsam seostada ennast juba tuttava teemaga. Inimesed on sotsiaalsed olendid. Inimeste jaoks on oluline, et nende kõrval keegi oleks. Kuna inimene ei saa kogu aeg armastuses veeta, siis tänu sellele suureneb elukogemus.

(8.1) „...En tarvii kultaa, tarvii hopeit, tarvii miljoonii
Mul on jotain maailman kalleint kun sä pidät kii
Antaa muiden vaan haalii materiaalii
Sä oot, sä oot mun 24 karaattii // Vaik meil ei ois mitään
Sä oot se mistä mä haluun kiinni pitää
Vaik meil ois kaikki tavara
Sä oot se yks ainoa juttu minkä haluan
Mä haluan, haluan...”
(Evelina: 24K)

„...Ma ei vaja kulda, ega hõbedat, ega miljoneid
Mul on kõige väärtuslikum asi, kui sa hoiad mind
Las teised koguvad materjali
Sa oled, sa oled mu 24 karati // Isegi kui meil poleks midagi
Sa oled ainus asi, millest ma tahan kinni hoida
Isegi kui meil oleks kõike
Sa oleksid ainus asi, mida ma tahan
Ma tahan, tahan...”

Sõnades „*sä oot mun 24 karaattii*“, („Sa oled mu 24 karati“) (näide 8.1), kannab endas sõnumit, et konkreetne inimene on kõige väärtuslikum. Oma elu jooksul iga inimene leiab kellegi, kes on kõige tähtsam tema jaoks ja see inimene muutub terveks maailmaks. 24 karaati tähendab juveliiride keeles, et ehte sees on 100% kuld, mis on väärismetall. Evelina kasutab erinevaid metafoore, mis on näiteks seotud armastusega (näide 8.2). See on tehtud selleks, et teha armastuse teema laiemaks ja eraldada selle erinevaid kategooriaid. Armastus võib olla erinevate inimeste vahel ja ka iseenda armastamine (enesekindlus), mis võib väljenduda ka teiste motiveerimises ja inspireerimises.

(8.2) „...*Sä oot mun 24 karaattii*...“

(Evelina: 24K)

„...Sa oled mu 24 karati...“

(8.3) „...*Mä kuulen sun äänen, tunnen sun kädet, nään vaan sun kasvot*...“

(Evelina ft. Julma H: Fuulaa)

„...Ma kuulen su häält, tunnen su kätt, näen vaid su nägu...“

(8.4) „Honey // Tänään ja huomenna

Sydän sanoo, mä otan sut

Vaikka loppuis tää maailma -- Seison sun takana...“

(Evelina ft. Mikael Gabriel: Honey)

„Honey // Täna ja homme

Süda ütleb, ma ootan sind

Isegi kui maailm lõpeb -- Seisan su taga...“

Laulu sõnad (näide 8.3 ja 8.4) räägivad romantilisest armastusest. Romantiline armastus on tavaline ja laialt levinud teema lauludes. Armastus on ainus, mis võimaldab ühiskonna kokku hoida (Bauman 1996: 46).

(8.5) „...*Sä sanoit älä pelkää*

Sul ei oo ketään muuta, ketään muuta

Puukotit mua selkään

Nyt sä oot jonkun muun kaa, jonkun muun kaa...”

(Evelina: Fuulaa)

„...Sa ütlesid ära karda

Sul ei ole kedagi teist, kedagi teist

Pussitasid mind selga

Nüüd sa oled kellegi muuga, kellegi muuga...”

(8.6) „Painan päätä tyynyyn enkä unta saa -- Ja 305 lukee mun luurin ruudulla

Ajatukset lyijyy, saa mut hajoomaan

Näis kingsize lakanoissa pitäis olla kahdestaan...”

(Evelina: Sireenit)

„Panen oma pea padjale ega saa und -- Ja 305 loeb mu telefoni ekraanil

Mõtted jooksevad kokku, lõhuvad mind

Nendel king-size linadel peaksime olema kahekesi...”

Metafoore saab kasutada mitte ainult armastuse väljendamiseks (näide 8.5). Oma lauludes Evelina demonstreerib ka, et elu ei ole nii hea. Inimene võib tunda reetmist, igatsust ja teisi suhteprobleeme. Näide 8.5 annab edasi reetmise temaatikat kasutades metafoori „*puukotit mua selkää*”, (eesti „pussitasid mind selga“). Negatiivsed emotsioonid on tavalised emotsioonid ja neid ei ole vaja karta. Inimesed tunnevad neid, kasvõi kord elus. Inimsuhted ei saa olla ainult positiivsed, need sisaldavad ka kaastunnet, igatsust (näide 8.6) ja külmust (Bauman 1996: 56). Inimene loodab saada vastuseks armastust ja vajab pikaajalisi suhteid. See vajadus teeb inimese haavatavaks ning just see balanss negatiivsuse ja positiivsuse vahel teeb inimese õnnelikuks (Bauman 1996: 59).

(8.7) „*Ootsä koskaan pelänny nii paljon, et sun sydän nousee kurkkuun?*

Istunu teekupei, ku ne pyörii ympäri, ympäri, ympäri, ympäri

Onksua koskaan heikottanu niin, et sun mahanpohjas tuntuu? (tuntuu)

Ootsä miettiny, et itkisitsä vai nauraisit, nauraisit, nauraisit, nauraisit?

Vaikka mä pelkään, joka kerran jälkeen

Oon sun kyydissä jälleen

Nollast sataan, saat mut kiljumaan

Vuoristorataa, tää tekee pahaa

Mä haluun maahan, mut en voi lopettaa...

(Evelina: Vuoristorataa)

„Kas sa oled kunagi olnud nii hirmunud, et sinu süda hüppab kurku?

Istusid teetassis kui nad pöörlevad ümber, ümber, ümber, ümber

Kas on sul kunagi tundnud nõrkust, nii palju, et see tundub su kõhus?

Kas sa oled mõelnud, et peaksid nutma või naerma, naerma, naerma, naerma?

Kuigi ma kardan, iga korra pärast

Olen su kaassõitja jälle

Nullist sajani, sa ajad mind karjuma

Ameerika mäed, need teevad mulle halba

Ma tahan maapinnale, kuid ei suuda lõpetada...”

Evelina laul „Vuoistorataa“ (näide 8.7) näitab kõige paremini, et armastus ei ole nii lihtne nagu alguses tundub. Elu on nagu *vuoristorata* ehk Ameerika mäed (SES). Laulu peategelase armastus on nagu Ameerika mäed. Alguses, kui inimene armub, tuntakse eufooriat. Armastusega keha toodab adrenaliini ja inimene ei tunne ohtu, kuid hiljem hirm ikka tuleb. Peategelane tunneb hirmu ning ei taha enam karta, näide laulust „*Mä haluun maahan, mut en voi lõpetata*”, („Ma tahan maapinnale, kuid ei suuda lõpetada“), aga temal ei ole võimalust seda lõpetada. On võimalik, et see laul sisaldab vägivalla temaatikat, nt vägivaldesd suhted (inglise k. *toxic relationships*), millest on tänapäeval hakatud julgemalt rääkima. Elus, nagu armastuseski, puutub inimene kokku survega, pingega ja teiste erinevate takistustega (Bauman 1996: 59).

(8.8) „...Sen huomaa jo kaukaa

Sä oot fresh niinku sushi -- Sanon suoraan se on varmaa

Tänään rullaan sus kii (tuu tänne beibe)

Sä oot ku wasabi wasabi wasabi wasabi

Mä hajoon palasii palasii palasii palasii

Sen huomaa jo kaukaa sä oot fresh niinku sushi...”

(Evelina ft. JVG: Sushi)

„Ma märkasin seda juba kaugelt

Sa oled fresh nagu sushi -- Ütlen seda kindlalt

Täna rullin sinust kinni hoides (tule siia beibi)
Sa oled nagu wasabi wasabi wasabi
Ma purunen tükkideks tükkideks tükkideks
Seda märkasin juba kaugelt sa oled fresh nagu sushi“

Armastus võib olla ka emotsionaalselt kerge, nt flirtimine (näide 8.8). Maailm seisneb mitte ainult tugevatest emotsioonides, vaid ka kergemad emotsioonid on igapäevaelu osaks. Elus peab olema hasart ja kiired emotsioonid, mis annavad elule värskust. Näites 11 kasutatakse sellist fraasi nagu „*Sä oot fresh niinku sushi*”, („Sa oled fresh nagu sushi“). Sellega antakse edasi mõtte värskusest või uudsusest (*fresh* ehk värske, uudne). Sushi on hea ainult kui see on värske. Sushit võrreldakse inimesega, uus inimene elus annab ellu värsket õhku.

Armumine tekitab huvi. Inimene on rahutu kuniks tema huvi subjekti vastu on rahuldatud. See võib kaasatuua nõ petlikke emotsioone, nt kui inimene loob kujutelma subjekti mõne iseloomuomaduse kohta, mida ei pruugi päriselt üldse eksisteerida, ning muutub seejärel inimese sellest omadusest sõltuvaks, nt nn fännamine. (Bauman 1996: 75). Näites 8.8 peategelane juba lõi juba kujutelma teisest inimesest, kuid tõenäoliselt ei tea teda, „*Sää oot fresh -- sä oot ku wasabi*“, („Sa oled fresh -- sa oled kui wasabi“).

Sellepärast, et Evelina on meedia isik, on Evelinal mõju oma fännide üle. Ta saab inspireerida ja motiveerida oma jälgijaid, nagu ka teised kuulsused. Oma lauludes Evelina näitab oma fännidele, millised on tõelised väärtused (näide 8.9). Evelina laulud kannavad ka õpetlikke kontekste. Laulus „*Rakkaudesta lajiin*“ (näide 8.10), Evelina laulab „*Teen tän rakkaudesta lajiin, se on osa mun habii*“, („Teen seda armastusest ala vastu, see on osa minu harjumusest“)– peategelane tunneb hasarti sellest, millega ta tegeleb. See armastus on tema identiteedi osa. „*Jos sä haluut olla pelaaja -- voin koutsaa sut mestariks*“, („Kui sa tahad olla mängija -- võin kootsida sind meistriks“) - peategelane teab, kuidas jõuda tippu ja on valmis aitama ka teisi. Sellega peategelane motiveerib tegutsema ja eesmärke saavutama. „*Täytyy nostaa tasoo*“, („On vaja tõsta taset“) - nende sõnadega üritatakse edastada, et millegi saavutamiseks on vaja areneda ja mitte seista ühel kohal. „*Mä päätän mikä riittää mikä ei, okei*“, („Ma otsustan, mis on piisav ja mis ei, okei“) - peategelane ise otsustab, mis on tema jaoks, õige. Nendes sõnades on tunda enesekindlust, võib-olla isegi natukene egoistlikke motive. Enesearmastus on väga

oluline. Maailm muutub tolerantsemaks. Praeguse maailma filosoofia on rohkem suunatud sellele, et inimene peab tegema ainult seda, mis talle iseendale meeldib, mitte tegutsema ühiskonna surve kohaselt. Laul „Ei filтери” (näide 8.11) on väga kaasaegne ja aktuaalne. Tänapäevases ühiskonnas inimesed kasutavad palju sotsiaalmeediat, kus jagatakse enda tehtud ja filtreeritud pilte, kasutades nt *Photoshop*’i. Seega mitte kõik pildid, mida inimene näeb internetis, pole tõesed. Mõned inimesed üritavad näidata ennast, ja enda elu, paremana kui see tegelikkuses on. Kui rääkida piltidest, on praeguseks trendiks just naturaalsus, mis teeb Evelina laulud tänases ajaruumis väga inspireerivaks ja motiveerivaks. Evelina laul „Ei filтери” räägib sellest, kuidas inimene on valmis näitama ennast sellisena nagu tema tõelisena on, ilma filtriteta. Inimesi ei tohi välimuse järgi hinnata. Inimesel on individuaalsus ning ei seda tohi rikkuda ning on vaja aktsepteerida inimesi sellisena nagu nad on.

(8.9) „...Ne haluu hienoi autoi, ne haluu kattohuoneistoi
Mut mä en välitā siitā, mä en välitā niistä
Ne haluu lisää valuuttaa, sen kaiken mikä kimaltaa
Mut mä en välitā siitā...”
(Evelina: 24K)

„...Nad tahavad uhkeid autosid, nad tahavad katusekortereid
Kuid ma ei huvitu sellest, ma ei hooli neist
Nad tahavad rohkem valuutat, kõike, mis sädeleb
Ma ei hooli sellest...”

(8.10) „*Teen tän rakkaudesta lajiin*
Se on osa mun habii -- Jos sä haluut olla pelaaja -- Voin koutsaa sut mestariks
// Täytyy noustaa tasoo -- Mä päätän mikä riittää mikä ei, okei.”
(Evelina: Rakkaudesta lajiin)

„Teen seda armastusest ala vastu
See on osa minu harjumusest -- Kui sa tahad olla mängija -- Võin kootsida sind meistriks
// On vaja tõsta taset -- Ma otsustan, mis on piisav ja mis ei, okei.”

(8.11) „...Me ollaan kahdestaan
Ja sä kuiskaat: "hei ota must kii"

Mä näytän sulle kokonaan

Kuka oon ilman filterii

Tää on meidän maailma

Me ei tarvita salaisuuksii

Jos mä oon se glitteri

Nii täs mä nyt oon -- ***Mä oon ilman filterii.***“

(Evelina: Ei filteri)

„Me oleme kahekesi

Ja sa sosistad: hei, võtta must kinni“

Ma näitan sulle kõike

Kes olen ilma filtrita

See on meie maailm

Me ei vaja saladusi

Kui ma olen see sära

Nüüd siin ma nüüd olen -- Ma olen ilma filtrita.“

9. KATRI HELENA ESIMESE ALBUMI ANALÜÜS

Katri Helena esimene album kannab nimetuse „Vaalea Valloittaja“, mis tõlkes tähendab „Blond Vallutaja“. Debüütalbum sisaldab 13 lugu. Albumi pealkiri on väga ambitsioonikas, mis demonstreerib Katri Helena jõudu ja enesekindlust lauljana. Oma esimeses albumis Katri Helena ühendas kokku erinevad teemad: inimestevahelised suhted, Soome, loodus ja ka muinasjutud.

Katri Helena esimene album sisaldab kahte laulu, mis jutustavad inimeste elulugudest, „Kulkurien Kuningas“ (näide 9.2) ja „Muistan Ali-Baban“ (näide 9.1).

(9.1) „*Ali Baba, -- Taas muistan Ali Babaa,*

Kun ilta kullannut on laineet Bosborin.

Ali Baba, -- Nyt suurta Ali Babaa -- Kai jossain odotetaan silmin loistavin.

Hän hymyn saa -- Ja hymyn hän myös suo, -- *Hän valloittaa*, -- Kun saapuu neidon luo.

// Ali Baba, -- *Niin kaunis Ali Baba*, -- Kuin kuva satukirjan, jota rakastin.“

(Katri Helena: Muistan Ali-Baban)

„Ali Baba, -- Taas mäletan Ali Babad,

Kui õhtu kullanud on Bosbori lained.

Ali Baba, -- Nüüd suurta Ali Baba -- Vist kusagil oodatakse silmade säravatega.

Tema naeratus saab -- Ja naeratab ka ise, -- Tema vallutab, -- Kui saabub neiu jurde,

// Ali Baba, -- Nii kaunis Ali Baba, -- Nagu pilt juturaamatus, mida armastasin.“

Ali-Baba on peategelane Lähis-Ida raamatust „Tuhat ja üks öö“. Laulus jutustatakse tegelase iseloomust. See on laul eksootilisest muinasjutust, mille jutustab inimene, kes on tuttav Ali-Baba'ga, aga vaid raamatute kaudu.

(9.2) „*Kuningas Kulkureitten,*

Salojen, maanteitten,

Valtias kussa kuljetkaan.“

(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

“Rändurite Kuningas,

Kõnnumaade, maanteede
Valitseja kuhu iganes sina lähed.“

„Kulkurien Kuningas“ (näide 9.2) jutustab loo rändurist, kes järgneb Rändurite Kuningale. Laulus mainitakse saladust, mis haarab kuulaja huvi. Saladused ja müstika on asjad, mis pakuvad kuulajale huvi ja panevad teda jälgima, et saada lahendus või teada saladus .

Lauludes mängib loodus olulist rolli. See võib väljenduda nii maastiku kui ka tee kirjelduses, ja ka konkreetsete linnade kirjeldamises. Laulus (näide 9.3) antakse edasi Lähis-Ida maade maastikku pilti. Laul „Kulkurien Kuningas“ (näide 9.4) sisaldab ränduri tee kirjeldust.

(9.3) „...Kun ilta kullannut on laineet Bosborin.
// Lumoavin, on ilta Istanbulin, -- Hän tuntee salaisuudet idän kaupungin.“
(Katri Helena: Muistan Ali-Baban)

„Kui õhtu kullanud on Bosbori lained.
// Kõige lumavam on õhtu Istanbulis, -- Tema tunneb idalinna saladusi.“

(9.4) „...Vihree sammal tuttu vuode on,
Tähdet tuikkii, yö on valoton. // Aamulla taas saat jatkaa
Kulkurin pitkää matkaa -- Kilvalla kera auringon.“
(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

„...Roheline sammal tuttav voodi on,
Tähed säravad, öö on valguseta // Hommikul saad edasi jätkata
Ränduri pikka teekonda -- Võisteldes koos päikesega.“

(9.5) „Kun viulun laulun kuulla saan,
Käy aina aatos Tonavaan,
Taas elän muistot kauneimmat
Ja näen silmät rakkaimmat.
Taas Budapestin sillat nään
Ja kanssas´ kaiteen ääreen jään,
Taas sävel pustan helähtää,

Taas käsi käteen viipyin jää.
Kun nykyisyys mun herättää,
En enään siltaa luokses´ nää,
Sun siellä tiedän kulkevan
Ja jonkun syliis´ sulkevan.
Vaan sillat Budapestin nuo,
Haaveiden sillan luokses´ luo
Ja sydän luonas´ olla saa,
Vaik´ kättäs´ en voi koskettaa. “
(Katri Helena: Budapestin sillat)

„Kui viola laulu kuulda saan,
Hakkab aina idee Donaust,
Taas elan mälestused kõige kaunimad
Ja näen silmad kõige armsamad.
Taas Budapesti sillad näen
Ja koos sinuga käsipuu juurde jään,
jälle rohtla heli heliseb,
Taas käsi jääb kätte.
Kuin olevik mind äratab,
Ei enam silda su juurde ma näe,
sind seal tean mööduvat
Ja kellegi süles sulguvat.
Vaid need Budapesti sillad,
Unistuste silla sinu juurde loovad
Ja süda sinu juures olla saab,
Kuigi sinu kätt ma ei saa puudutada.“

Linnad on osa meie maastikust. Laulus „Budapestin sillat” (näide 9.5) kirjeldatakse mälestusi Budapestist ja linna ilust. „*Taas elän muistot kauneimmat*”, („Taas elan mälestused kõige kaunimad“) – Budapest on peategelase lemmik koht. Sellele viitab laulus ülivõrde kasutamine. „*Vaan sillat Budapestin nuo, haaveiden sillan luokses´ luo*”, („Vaid need Budapesti sillad, unistuste silla sinu juurde loovad“) – võib olla sild avaldas suurt muljet. Sild on nagu midagi, mis viib inimese uued ellu.

Tema esimese albumi loomingus on olemas ka kaks laulu, milles on kirjeldatud loodus-romantilist pilti (näide 9.6) ja argielu veetmise suvilas ja looduses. Nt laul „Kesäyö metsämökillä“.

(9.6) „Kesän viimeistä iltaa katsoo kultainen kuu.

//Nyt syksyn lehtiin

Jo tuuli kirjoittaa,

Kun kevät ehtii,

Et häntä enään saa...”

(Katri Helena: Kesän viimeinen iltaa)

„Suve viimast õhtu vaatab kuldne kuu.

//Nüüd sügislehtedelet

Juba tuul kirjutab,

Kui kevad tuleb,

Ei teda enam sa saa...”

Katri Helena esimeses albumis on laul, mis on suunatud Soome ühiskonna suhetele. Laulus (näide 9.7) kirjeldatakse Soome tantsu *lenkka-jenkka*, mis tantsitakse ahelas. Sellega näidatakse laulus kui tugevad on suhted soomlaste vahel. See laul võib-olla inspireerivaks inimeste jaoks, et tunda oma vahel ühisust ja tunda end seotuna.

(9.7) „Letkis täällä tunnetaan, letkis meillä osataan

Letkis suomalaisien on saanut aikaan villityksen hirmuisen

Letkis maailmalla on, letkis tanssi nuorison

Tietää mannermaa nyt saa, kuinka jenkka suomalainen valloittaa.

// Joka mies, joka mies, nämä askeleet kai ties

Poikien, tyttöjen, jono on jo kilometrin

Jokinen, Mäkinen, joka toinen Nieminen

Virtanen, Lahtinen sekä konstaapeli Koivunen...”

(Katri Helena: Letkis)

„Letkis on siin tuntud, letkis meil osatakse

Letkis soomlaste

On tekitanud suurt vaimustust

Letkis maailmas on,
Letkis noorsoo tants
Mandri-Euroopa nüüd teada saab
Kuidas jenka soomlane vallutab.
// Iga mees, iga mees, neid samme vist teab
Poiste, tüdrukute järjekord on juba kilomeetrine
Jokinen, Mäkinen, iga teine Nimiten
Virtane, Lehtinen ja konstaabel Koivunen...”

Inspireerimise aspekt on märgatav erinevate esinejate lauludes. Kuna lauljal on mõju kuulajatele üle, tema saab motiveerida inimesi teha midagi ja ka inspireerida mõtteviisile, mida laulja edastab tekstiga (näide 9.8).

(9.8) „...Tölli, jos löytyy tiellä,
Vietät vain hetken siellä,
Jatkat taas matkaa rauhaton.
Miksi kuljet kurja kulkuri?
Minnekkä päättyy tää kultapolkusi?
Kaikille vastaat aina,
**„Huolet ei mua paina,
Vapaus on lohtu kulkurin.”**
(Katri Helena: Kulkurien Kuningas)

„...Hütt, kui leidub teel,
Veedad vaid hetke seal,
Jätkad taas oma reisi rahutult.
Miks rändad kehv rändur?
Kuhu lõpeb see sinu kulla tee?
Kõikidele alati vastad
„Mured ei ole mulle olulised,
Vabadus on ränduri lohutus.”

„Kulkurien Kuningas“ ehk Ränduri Kuningas, selle laul (näide 9.9) peamiseks inspiratsiooni teemaks on vabadus. Kuid vabadust on väga raske defineerida. Inimene on vaba ja samal hetkel mitte. Inimesel on vabadus valida ja otsustada (Bauman 1996: 14).

Selles loos rändur on vabaduse sümboliks. Rändurid on vabad reisida kuhu soovivad. Iga inimene peab olema vaba, vaatamata sellele, kes tema on.

Armastust võib interpreteerida erinevat viisi. Armastus ei pea olema ainult romantiline (näide 9.9). Armastus võib muutuda iidoli armastamiseks (näide 9.10), mis võib võrdsustada fännamisega. Armastus võib-olla seotud eluta objektiga (näide 9.11), millega inimesel on seotud palju toredaid mälestusi. Kirg ja armastus on ka lahutamatu asjad (näide 9.13), kirg mõjutab inimest soovida rohkem armastust ja ei anna tunnetele ära kaduda.

(9.9) „...Puhelinlangat laulaa
Ja pilvistä katsoo kuu
Kulkijan taipaleella
Ei huolien häivää näy. // *Tyttö jossain kaukana odottaa*
Kaipaus rinnassaan
Riemumielellä kulkija vaeltaa
Kaunokaista katsomaan
Puhelinlangat laulaa ja taruja kertoilee
Maanteiden romantiikkaa
Ne tuulessa soittelee.”
(Katri Helena: Puhelinlangat Laulaa)

„Telefonitraadid laulavad
Ja pilvedest näeb kuu
Käija teel
Ei muredest kiirt ole näha. // Tüdruk kusagil kaugel ootab
Igatsus tema rinnas
Rõõmsameelselt kõndija liigub
Kaunistest vaatama
Telefonitraadid laulavad ja muinasjutte räägivad
Maanteede-romantika
Need tuules mängivad.“

„*Tyttö jossain kaukana odottaa*”, („Tüdruk kusagil kaugel ootab“) (näide 9.9) – tüdruk ootab rändurit. See tähendab, et tüdrukul on tunded ränduri vastu ja tema igatseb ränduri

järele. „*Kaipaus rinnassaan*“ („Igatsus tema rinnas“) – tüdruk igatseb oma armukesest. „*Riemumielellä kulkija vaelttaa kaunokaista katsomaan -- Maanteiden romantiikkaa ne tuulessa soittelee*“, („Rõõmsameelselt kõndija liigub kaunistest vaatama -- Maanteede-romantika need tuules mängivad“) (näide 9.9) – nendes joontes üritatakse edastada romantilist pilti reisimisest, kuidas mees (rändur) tuleb ja kohtub seda tüdrukuga ja nemad armuvad üksteisse. Selline romantiline pilt meenutab süžee muinasjuttu jaoks.

(9.10) „...Niin kaunis Ali Baba,
Kuin kuva satukirjan, jota rakastin.
Nyt milloinkaan
Sua tuskin kohdanneen,
Vain muiston saan...“
(Katri Helena: Muistan Ali-Baban)

„...Nii kaunis Ali Baba,
Nagu pilt juturaamatus, mida armastasin.
Nüüd kunagi
Sind vaevalt taban
Vaid mälestust saan...“

(9.11) „Kun viulun laulun kuulla saan,
Käy aina aatos Tonavaan,
Taas elän muistot kauneimmat
Ja näen silmät rakkaimmat.“
(Katri Helena: Budapestin sillat)

„Kui viola laulu kuulda saan,
Hakkab aina idee Donaust,
Taas elan mälestused kõige kaunimaid
Ja näen silmad kõige armsamaid.“

On märgata tugevat emotsionaalset suhet, mis võib võrrelda armastusega. „*Käy aina aatos Tonavaan*“, („Hakkab aina idee Donaust“) – inimene räägib, et Doonau on kõige tähtsam koht, nagu Budapesti süda.

(9.12) „...*Kahden kuljemme siltaa,*

Kauas häipyvi muu.

Varjo varjolle kuiskaa

Kieltä lempivien,

Illan tään aina muistaa

Sydän onnellinen // Siks´ syvään syömmeen

Kätke iltamme tää,

Silloin onnemme hetkeen

Kaunein sinetti jää.“

(Katri Helena: Kesän viimeinen ilta)

„Kahekesi kulgeme sillal,

Kaugele kaob muu maailm.

Vari varjule sosistab

Keelt armastavate,

Õhtut seda alati mäletan

Süda õnnelik, // Sellepärast sügavale südamesse

Peidab meie õhtu see,

Siis meie õnne hetke

Jääb kõige kaunim pitsar.

„*Kahden kuljemme siltaa -- sydän onnellinen*“, („Kahekesi kulgeme sillal -- süda õnnelik“) – romantika kahe inimese vahel. Süda on õnnelik, mis viidab positiivsetele emotsioonidele.

(9.13) „Ei haaveisiin

Ja ruusuisiin unelmiin

Jää aikka, arkipäivän lumon särki.

Vei maanantai

Pois huuman ja sydän sai

Nyt rytmin jälleen arjen kiireisiin.

Ja lemme tuli hiljaa palaa hiipuen,

Kun arkihuolet vettä valaa liekkiin sen.

Se lepattaa -- ja kokonaan kohta saa,

Pois riutuva sen arki sammuttaa.

Ja lemme tuli hiljaa palaa hiipuen,

Kun arkihuolet vettä valaa liekkiin sen.
On kiireinen, -- *tu*o maanantai-ihminen,
Hän kiireellensä häättää rakkauden.“
(Katri Helena: Maanantai-tango)

„Ei unistuste jaoks
Ja roosiliste unistuste jaoks
jää aega, igapäevaste tegevuste kõrvale.
Viis esmaspäev
Joovastuse ära ja süda sai
Nüüd jälle igapäevase kiire rütmi.
Ja armastuse tuli vaikselt põleb kadudes,
Kui argipäeva mured selle ära kustutavad.
See lebab -- ja varsti saab,
Kui argipäev selle ära kustutada.
Nüüd jälle igapäevase rütmi kiire.
Ja arm tuli vaikselt põleb kadudes.
On kiirustav, -- See esmaspäevane-inimene,
Tema oma kiirustamisega armastuse eemale tõrjub.“

„Maanantai-tango“ kirjeldab iseloomuliku armastusele kirge. Tango nimetatakse kirge, armastuse tantsiks. „*Hän kiireellensä häättää rakkauden*“, („Tema oma kiirustamisega armastuse eemale tõrjub“) – kiirus viidab tantsu rütmile. Tango siin tähendab seda, et see ongi armastus, et ilma armastuseta see tants välja ei tuleks.

10.EVELINA JA KATRI HELENA VÕRDLEMINE

Nii Katri Helena kui ka Evelina muusikat võib pidada populaarmuusikaks. Erinevus nende muusikažanrites seisneb selles, et igaüks on valinud žanri, mis esimese albumi ilmumise ajal peeti populaarmuusikaks: *iskelmä* ja *pop*. *Iskelmä* laulustiil on rohkem suunatud rahvuslikkusele. *Pop*-laulustiil on rahvusvaheline ning on suunatud erinevate rahvuste ühendamiseks.

Katri Helena ise ei kirjuta oma laulu tekste. Laulu tekstide kirjutamises osalesid erinevad laulutekstide kirjutajad. (Katri Helena-Vaalea Valloittaja) Evelina kirjutas oma esimese albumi laulutekstid ise (24K album).

Mõlemate lauljate loomingus käsitletakse inimsuhete teemasid, inspiratsiooni ja motiveerimist. Evelina lauludes on inimsuhete teema laiem, kuna tekstides käsitletakse rohkem erinevaid armastuse kategooriaid. Katri Helena kasutab oma lauludes ainult romantilise armastuse kategooriat.

Kuna Evelina ise kirjutab sõnu oma lauludele, on tema lauludes rohkem vabadust teemade valikule. Katri Helena ei käsitle oma lauludes armastust ja teisi inimsuhteid negatiivsest küljest. Evelina laulud on emotsionaalselt rikkamad.

Katri Helena laulud, võrreldes Evelinaga, on rohkem suunatud Soomepärasusele. Katri Helena lauludes on tähtis edastada positiivset mõtteviisi.

Katri Helena debüütalbumis on laule, mis on seotud (muinas)juttudega. Lauludes Kulkurien Kuningas ja Muistan Ali-Baban edastab laulja (muinas) tegelaste elulugusid.

Võrreldes Katri Helenaga, on Evelina salvestanud laule koos teiste esinejatega. Lauludes, mis kuuluvad esimesse albumisse, laulab Evelina koos lauljatega JVG, Mikael Gabriel, Eevil Stöö, Julma H. (24K album). Katri Helena laulab oma esimese albumi lauludes aga üksinda.

Lauljate vahel esineb ka ajastu põhiseid erinevusi. Oma lauludes Evelina kasutab slängi ja inglise keelseid sõnu. Katri Helena loomingus on rahvusvaheliste sõnadena märgatud ainult sõnu *tango* ja nime *Ali Baba*.

Katri Helena esimene album sisaldab kaver-laule. Evelina esimene album sisaldab ainult laulja poolt kirjutatud laule.

Lauljatel on erinevusi ka nende varasemates laulmise kogemustes. Katri Helena on laulnud kirikukooris ja Evelina on osalenud telesaates „The Voice of Finland“.

Oma iseloomult on Evelina rohkem aktiivne sotsiaalmeedias ja annab tihti intervjuusid erinevatele meedia portaalidele. Ta ei karda oma mõtteid väljendada erinevate aktuaalsetel teemadel, nagu nt feminism.

Võrreldes Evelinaga, on Katri Helena teinud pika karjääri. Katri Helena osales eurovisioonil kui ta oli 34- ja 48-aastane. Võib-olla Evelina, kes on praegu 25-aastane (Evelina sünnipäev 27.05.1995), jõuab ka osa võtta Eurovisiooni võistlusel.

Nii Katri Helena, kui ka Evelina elu ei ole olnud lihtne. Nende elus on olnud ka rasked eluetapid. Evelina sai tunda koolikiusamist ja Katri Helenal oli konflikt vanematega.

Mõlema laulja jaoks on oluline julgus ja enesekindlus, mida on märgata ka nende lauludes ja käitumises. Evelina rõhutab, et kõik inimesed on omavahel võrdsed.

Vaatamata oma populaarsusele, peavad Katri Helena ja Evelina privaatsust oluliseks. Nende arvamusel, peavad inimesed eraldama oma isikliku- ja avaliku elu ning mitte keegi ei tohi sisse tungida teise inimese eraellu.

KOKKUVÕTE

Soome popmuusikal on pikk ja rikas ajalugu. Soome popmuusika on muutunud pika aja jooksul ja igal ajastul erines popmuusika üksteisest pakkudes uusi helisid ja hääli kuulajatele ja heliloojatele. Muusika aitas Soomel arendada majandussektorit, luues uusi töökohti ja arendas turismi. 20. sajandi keskpaik on uue Soome popmuusika lähtepunktiks. Kultuurikriisi tõttu, mis saabus pärast teist maailmasõda, vajas Soome uusi väärtusi, mis hiljem väljendusid *iskelmä* stiilis muusikas. Hiljem muutus *iskelmä* stiil estraadimuusikaks ning on Soome popmuusika eelkäijaks. Liidet *pop-*, mida kasutatakse muusika klassifitseerimiseks, kasutatakse populaar või moodsa muusika tähistamiseks rahvusvahelise terminina.

Bakalaureusetööd kirjutades leidis autor vastused kõikidele oma poolt püstitatud küsimustele.

Evelina esimese albumi loomingus on suuremas osas levinud erinevat tüüpi inimestevaheliste suhete temaatikad, nt erinevad armastuse kategooriad. On leida ka inspireerivaid motiive.

Katri Helena esimese albumi looming pakub suuremat teemade valikut, nt inimsuhted, loodus ja muinasjutud.

Katri Helena ja Evelina vahel on leitud teemade sarnasusi ja erinevusi. Suurem sarnasus seisneb selles, et mõlemad põlvkonnad laulavad inimestevahelistest suhetest, täpsemalt armastusest. Erinevus seisneb selles, kuidas laulud on loodud. Evelina ise tegeleb laulutekstide kirjutamisega ja heliloomisega meeskonnaga samal tasandil. Evelina esimene album ei sisalda kaver laule.

Oma loomingus, võrreldes Katri Helenaga, kasutab Evelina kõnekeelt, slängi sõnu ja rohkem ingliskeelseid sõnu.

Nii eelnevates uurimustes kui ka selles bakalaureusetöös on tehtud selgeks, et naised teevad omale eripärast muusikat. Evelina, nagu ka teised tänapäevased naisesinejad, kasutavad oma lauludes ühiskonna aktuaalseid jaoks teemasid. Nii selles töös, kui ka Haapalainen 2016. aasta magistr töö analüüsi käigus oli tähtis vaadelda inimvaheliste suhete teemat. Haapalainen töös käsitletakse ka homoseksuaalset armastust. Ei Katri Helena, ega Evelina esimeses albumis homoseksuaalsuse teemat ei leidu.

Edaspidi oleks huvitav uurida kuulsaid lauljaid, kes on Evelinast palju nooremad, kui selliseid muidugi on. Sel viisil on võimalik võrrelda ja jälgida muutuseid kolmes põlvkonnas, ja uurida millised teemad on populaarsed laste seas.

KIRJANDUS

@evelinavirallinen = **Evelinavirallinen.** – Instagram;
<https://www.instagram.com/evelinavirallinen/?hl=ru>. Vaadatud 21.10.2019.

24K album = Evelina (4) – 24K; <https://www.discogs.com/ru/Evelina-24K/release/9283732>. Vaadatud 15.04.2020.

Aho, Kalevi, Pekka Jalkanen, Erkki Salmenhaara, Keijo Virtamo. (1996). Suomen Musiikki. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki.

Bass, Double, Royal Paul. Europopmusic – Finland;
https://www.europopmusic.eu/Scandania_pages/Scandania_Finland.html.
Vaadatud 04.11.2019.

Bauman 1996 = Бауман, З. 1996. Мыслить социологически. Москва, 13 – 76.

Billboard 1965 = Billboard Publishing company, 1965. Billboard 1965. Lk 22;
https://books.google.ee/books?id=qCgEAAAAMBAJ&pg=PA22&lpg=PA22&dq=katri+helena+music+style&source=bl&ots=3wRB31xOx6&sig=ACfU3U2o71i8VWBVACsptkeQCP0-Yqks3w&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj-urqr0_vnAhXhk4sKHaa8C9oQ6AEwEHoECAkQAQ#v=onepage&q=katri%20helena%20&f=false. Vaadatud 23.02.2020.

Britannica 1998 = Jean Sibelius. – Encyclopaedia Britannica;
<https://www.britannica.com/biography/Jean-Sibelius>. Vaadatud 16.01.2020.

Бущо 2014 = Бущо, Анастасия 2014. Шлягер в Германии: подпевают все. – DW;
<https://www.dw.com/ru/шлягер-в-германии-подпевают-все/a-18045693>. Vaadatud 10.01.2020.

Conny Froboess = Conny Froboess – Drei Musketiere. – Discogs;
<https://www.discogs.com/ru/Conny-Froboess-Drei-Musketiere/release/3446024>.
Vaadatud 20.03.2020.

Dorman, Matthew John 2009. The Sound of a Thousand Lakes: Rock Music and Cultural Symbolism in Finland. Doctoral thesis. University of California. Santa Barbara.

EKSS = Eesti keele seletav sõnaraamat 2009; <https://www.eki.ee/dict/ekss/>. Vaadatud 04.03.2020.

EMMA GAALA; <http://www.emmagaala.fi/fi/voittajat>. Vaadatud 15.04.2020.

Evelina Deezer = Evelina. – Deezer;
https://www.deezer.com/us/artist/195097/top_track?autoplay=true. Vaadatud 21.10.2019.

Evelina Facebook = Evelina Virallinen. – Facebook;
https://www.facebook.com/pg/evelinavirallinen/about/?ref=page_internal. Vaadatud 21.10.2019.

Evelina Google Play Music = Evelina. – Google Play Music;
<https://play.google.com/music/preview/A45dnipnittuowf5m4cat7gphyi?play=1&u=0>. Vaadatud 21.10.2019.

Evelina lyrics = Evelina (Finland) lyrics. – Lyricstranslate;
<https://lyricstranslate.com/en/evelina-finland-lyrics.html>. Vaadatud 15.04.2020.

Evelina Spotify = Evelina. – Spotify;
<https://open.spotify.com/artist/3KgHd8tKiKYsazNkydQgYM?autoplay=true&v=A>. Vaadatud 21.10.2019.

Evelina YouTube = Evelina. – YouTube;
<https://www.youtube.com/channel/UCWatMW82LP5vzaxbkwp28w/videos?view=0&sort=p&flow=grid>. Vaadatud 21.10.2019.

Evelina.fi = Evelina. – Evelina; <http://evelina.fi/>. Vaadatud 21.10.2019.

Gullichsen, Anni 2019. Evelina puhuu abortista, ilmastonmuutoksesta ja isoista reisistä aikana, jolloin harva poppari ottaa kantaa mihinkään. – Yle;
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/06/20/evelina-puhuu-abortionista-ilmastonmuutoksesta-ja-isoista-reisista-aikana-jolloin>. Vaadatud 17.02.2020.

Haapalainen, Satu 2016. Ihmissuhteiden ja itsensä löytämisen tematiikka kolmen suomalaisen naisartistin tuotannossa. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Haili, Aino 2019. Spotifyn lista julkui – tässä ovat vuoden2019 kuunnelluimmat kappaleet ja artistit Suomessa. – MTV uutiset;
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/spotifyn-lista-julki-tassa-ovat-vuoden-2019->

- kuunnelluimmat-kappaleet-ja-artistit-suomessa/7646404#gs.6y1ieh. Vaadatud 23.01.2020.
- Hätinen, Jukka 2017.** Katri Helenan tapaaminen innoitti Evelinaa kirjoittamaan biisin nimeltä Katri Helena. – Rumba; <https://www.rumba.fi/uutiset/katri-helenan-tapaaminen-innoitti-evelinaa-kirjoittamaan-biisin-nimelta-katri-helena/>. Vaadatud 01.03.2020.
- Heiniö, Mikko 1992.** What is “Finnish” in Finnish music?; <https://fmq.fi/articles/what-is-finnish-in-finnish-music>. Vaadatud 04.11.2020.
- Heinonen, Saija 2017.** Onnelinen lapsuus on siivittänyt hyvään elämään. – Motiivi lehti; <https://motiivilehti.fi/lehti/artikkeli/hyvan-mielen-lahettilas/>. Vaadatud 17.02.2020.
- Hurmas, Mira 2018.** Evelina häkeltyi Vuoden naissolisti -valinnastaan – juuri ennen voittoa lauloi olevansa kuin nuori Katri Helena. – Ilta-Sanomat; <https://www.is.fi/musiikki/art-2000005552257.html>. Vaadatud 17.02.2020.
- Hvaahtera.** – YouTube; <https://www.youtube.com/channel/UCdnSQs0wunzbskrGJy1jpw>. Vaadatud 15.04.2020.
- Ireland, Sophie 2019.** Here Are The Top 10 Highest-Paid Female Singers In The World For 2019 [Infographic]; <https://ceoworld.biz/2019/08/27/here-are-the-top-10-highest-paid-female-singers-in-the-world-for-2019-infographic/>. Vaadatud 20.12.2019.
- Istvan; Markush = Jabababa mondja az Alibaba;** <https://www.antikvarium.hu/konyv/dr-weiner-istvan-fred-markush-jabababa-mondja-az-alibaba-786397>. Vaadatud 19.04.2020
- Jalkanen, Pekka, Vesa, Kurkela. (2003).** Suomen musiikin historia: *Populaarimusiikki*. Werner Söderström Osakeyhtiö. Helsinki
- Jorma Jalkanen.** – YouTube; <https://www.youtube.com/channel/UCP3nuwfPKoQIHhOcN63HsXA>. Vaadatud 15.04.2020.
- Kankaanpää, Enni 2020.** Laulaja Evelina puolustaa rohkeasti itseään – välikohtaus keikalla herätti ihmetystä: „Reaktio nähtiinaggressiivisuutena“. – Iltalehti; <https://www.iltalehti.fi/viihdeuutiset/a/a7ff08fc-7761-45ad-adee-f1e0d97c3d56>. Vaadatud 17.02.2020.

Katri Helena Deezer = Katri Helena. – Deezer;
<https://www.deezer.com/us/artist/249666/radio?autoplay=true>. Vaadatud 15.12.2019.

Katri Helena Google Play Music = Katri Helena. – Google Play Music;
<https://play.google.com/music/preview/Ayu2dhr4j4onu5nln424fm4mdei?play=1&u=0>. Vaadatud 15.12.2019.

Katri Helena Spotify = Katri Helena. – Spotify;
<https://open.spotify.com/artist/2IfvzNKtnV8PTAh7H6ZVfv?autoplay=true&v=A>.
 Vaadatud 20.12.2019.

Katri Helena TuneIn = Katri Helena. – TuneIn; <https://tunein.com/artist/Katri-Helena-m257431/?autoplay=true>. Vaadatud 15.12.2019.

Katrihelena.fi = Katri Helena; <https://www.katrihelena.fi>. Vaadatud 15.12.2019.

Koposova 2008 = Копосова, И. 2008. Современная финская музыка: путь к успеху. Скандинавские чтения 2006 года: этнографические и культурно-исторические аспекты. Санкт-Петербург, 429–436.

Kukkonen, Milla 2018. Laulaja Evelinaa, 23, kiusattiin rajusti yläasteella: „Mut heitettiin seinää vasten ja kuristettiin – kukaan ei tehnyt mitään“. – Me naiset; <https://www.menaiset.fi/artikkeli/ihmiset-ja-ilmiot/ihmiset/laulaja-evelinaa-23-kiusattiin-rajusti-ylaasteella-mut>. Vaadatud 17.02.2020.

Kuljuntausta, Petri 1997. ‘Charm of Sound’: something new in the Finnish contemporary music scene? Cambridge University Press, 23–24; <https://www.cambridge.org/core/journals/organised-sound/article/charm-of-sound-something-new-in-the-finnish-contemporary-music-scene/302D9A1A4DACA9A7325CC120B18A937B>. Vaadatud 21.10.2019.

Mäntylä, Eveliina 2016. Laulaja Evelina karsi elämästään juorujen perässä olleet: „Kaverit ovat vähentyneet puolella“. – Me Naiset; https://www.menaiset.fi/artikkeli/ajankohtaista/ihmiset/laulaja_evelina_karsi_elamastaan_juorujen_perassa_olleet_kaverit. Vaadatud 17.02.2020.

Paavonen, Mia 2015. Rohkeasta tyylistään tuttu laulajakaunotar: „Joulun vietän lökärit jalassa ja ilman meikkiä“. – Iltasanomat; <https://www.is.fi/viihde/art-2000001056388.html>. Vaadatud 02.03.2020

- Pispalan Juntti.** – YouTube; <https://www.youtube.com/channel/UC8Wb-neEpyYZSmuLWKPg7HA>. Vaadatud 15.04.2020.
- Pukka, Linda 2020.** Evelina tallentaa biisien ahoita autoillessaan älykelloonsa – parhaat ovat syntyneet vartissa. – Yle; <https://yle.fi/uutiset/3-11202078>. Vaadatud 17.02.2020.
- Roicke, Nico 2011.** Schlager louts: meet Germany’s biggest pop stars. – The Guardian; <https://www.theguardian.com/music/musicblog/2011/mar/15/schlager-germany-biggest-pop-stars>. Vaadatud 13.01.2020.
- Saarinen, Reija 2017.** Evelina julkaisi uuden kappaleen – kuuntele Katri Helena. – Radio Nova; <https://www.radionova.fi/uutiset/musiikki/a-154331>. Vaadatud 17.02.2020.
- Sani, Eeva 2016.** Miten minust tuli minä – Katri Helena. – Yle; <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2011/11/21/miten-minusta-tuli-mina-katri-helena>. Vaadatud 02.11.2019.
- Särkkä, Heini 2016.** IS tapasi Katri Helenan Fuengirolassa – „Elämäkerta saa odottaa, nyt eletään!“. – Iltä-Sanomalehti; <https://www.is.fi/musiikki/art-2000001936102.html>. Vaadatud 15.11.2019.
- SES = Soome-eesti suursõnaraamat 2017;** <http://www.eki.ee/dict/fie/>. Vaadatud 04.03.2020.
- Sisario, Ben 2018.** Gender Deversity in the Music Industry? The Numbers Are Grim. – The New York Times; <https://www.nytimes.com/2018/01/25/arts/music/music-industry-gender-study-women-artists-producers.html>. Vaadatud 24.10.2019.
- Sõnaveeb;** <https://sonaveeb.ee/>. Vaadatud 22.01.2020.
- Sturman, Janet 2019.** The SAGE International Encyclopedia of Music and Culture. Volume 2. The University of Arizona. Sage Publications, 932; https://books.google.ee/books?id=9TuKDwAAQBAJ&pg=PA932&lpg=PA932&dq=katri+helena+music+style&source=bl&ots=UuYLxUdIf&sig=ACfU3U2j78wTQqod53RztJdvvg7cLeGuwug&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj-urqr0_vnAhXhk4sKHaa8C9oQ6AEwDnoECAoQAQ#v=onepage&q=katri%20helen a%20music%20style&f=false. Vaadatud 09.11.2019.
- Suomalainen.com = Taivan tie.** – Suomalainen kirjakauppa; <https://www.suomalainen.com/products/taivaan-tie-3>. Vaadatud 21.10.2019.

- Suomen virallinen lista = Suomen virallinen lista - Artistit Evelina.** – Musiikki tuottajat; <http://www.ifpi.fi/lista/artistit/evelina/>. Vaadatud 03.11.2019.
- Tervo, Toni 2016.** Laulajatahti Evelina paljastaa: „Mulle tulee hammastahnasta huono olo“. – Helsingin Uutiset; <https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/1557670>. Vaadatud 02.03.2020.
- Tervo, Toni 2016.** Lista julki: Tässä ovat Suomen kuunnelluimmat artistit. – Helsingin Uutiset; <https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/1556570>. Vaadatud 24.12.2019.
- The New York Times Archive = The Vagabond King’ at the Paramount; 1956.** – The New York Times; <https://www.nytimes.com/1956/09/13/archives/the-vagabond-king-at-the-paramount.html>. Vaadatud 19.04.2020
- Tiitto, Veikko 2003.** Setumaa. Suomalaisen iskelmän historia; <http://www.veikkotiitto.fi/Satumaa.htm#Satumaa>. Vaadatud 16.01.2020.
- Vaalea Valloittaja album = Katri Helena – Vaalea Valloittaja.** – Discogs; <https://www.discogs.com/ru/Katri-Helena-Vaalea-Valloittaja/release/8708435>. Vaadatud 20.12.2019.
- Vedenpää, Ville 2016.** Nuorista naisartisteista on nyt ruuhkaa – breikkaako ensimmäisenä Evelina, Ronya, Sandhja, Vilma Alina vai Ida Paul? – Yle; <https://yle.fi/uutiset/3-8537170>. Vaadatud 24.04.2020.
- Waltari, Pyry 2012.** Suomi-Iskelmän ensitahdit (Osa 1: Gramofonikuume). – NRG; <http://www.nrgm.fi/artikkelit/suomi-iskelman-ensitahdit-osa-1-gramofonikuume/>. Vaadatud 31.01.2020.
- XTTRAWAVE = Top 20 Best Female Pop Singers of 2019.** – XTTRAWAVE; <https://xttrawave.com/top-20-best-female-pop-singers-of-2019/>. Vaadatud 03.02.2020.
- Youngs, Ian 2019.** Pop music’s growing gender gap revealed in the collaboration age. – BBC; <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-47232677>. Vaadatud 24.12.2019.

Suomalainen poplyriikka Evelinan ja Katri Helenan luomuksen esimerkistä.

TIIVISTELMÄ

Kandidaatintutkielman tavoitteena on selvittää, mitkä teemat esiintyvät Evelinan ja Katri Helenan debyyttialbumeilla. Tutkimusaihe on naislaulajien Evelinan (Eveliina Maria Tammenlaakso) ja Katri Helenan (Katri Helena Kalaoja) pop-lyriikka, lauluteemat kahden laulajan lauluissa. Nämä kaksi naislaulajaa kuuluvat eri sukupolviin. Katri Helenan debyyttialbumi "Vaalea Valloittaja" julkaistiin vuonna 1964. Evelinan debyyttialbumi "24K" julkaistiin vuonna 2016 (Suomen virallinen lista). Työn kirjoittaja valitsi teeman henkilökohtaisen kiinnostuksen perusteella. Työssä kirjoittaja esitti neljä tutkimuskysymystä:

1. Mitkä teemat esiintyvät Evelinan ensimmäisellä albumilla;
2. Mitkä teemat esiintyvät Katri Helenan ensimmäisellä albumilla;
3. Mitä samankaltaisuuksia ja eroja voidaan havaita Evelinan ja Katri Helenan laulujen välillä;
4. Millaista sanastoa Evelina ja Katri Helena käyttävät lauluissaan?

Tutkimuksessa verrataan kahden naislaulajan ensimmäisiä albumeita Kappaleiden teemoja tutkitaan sanoitusten pohjalta. Tutkimusmenetelmänä käytetään tekstianalyysiä.

Tutkielma koostuu kolmesta osasta. Ensimmäinen osa keskittyy teoriaan enemmän ja antaa yleiskuvan suomalaisesta popmusiikista ja pop-kirjallisuudesta. Toisessa osassa annan yleiskuvan Evelinasta ja Katri Helenasta. Kolmannessa osassa verrataan Katri Helenan ja Evelinan teoksia. Tässä luvussa etsitään kielellisiä eroja ja yhtäläisyyksiä sekä kappaleteemojen ja aihekohtaisia eroja.

Teoreettisessa osassa käytettiin useimpia suomalaisen musiikin kirjoja: ”Suomalaisen musiikin historia: Populaarimusiikki” (2003), ”Suomen musiikki” (1996) ja Irina Koposovan artikkeli ”Modern Finnish Music: Way to the Success”

(2008). Nämä lähteet tarjoavat perusteellisen ja ymmärrettävän kuvan suomalaisesta musiikista ja suomalaisesta popmusiikista.

Tutkielman kirjoittaja löysi vastaukset kaikkiin esittämiinsä kysymyksiin: Evelinan ensimmäisellä albumilla teemat ovat erityyppisten ihmisten välisistä suhteista. Katri Helenan ensimmäisellä albumilla on myös laajempi teemavalikoima, kuten ihmissuhteet, luonto ja satu. Katri Helenan ja Evelinan välillä on samankaltaisuuksia ja eroja. Suurin samankaltaisuus on, että molemmat artistit laulavat ihmissuhteista, erityisesti rakkaudesta. Ero on siinä, miten kappaleet luodaan. Evelina itse kirjoittaa sanoituksia ja säveltää kappaleita yhtyeen kanssa. Evelina käyttää Katri Helenaan verrattuna enemmän puhekieltä, slangia ja muita englanninkielisiä sanoja.

Sekä aiemmassa tutkimuksessa että tässä opinnäytetyössä selviää, että naiset tekevät ainutlaatuista musiikkia itselleen. Evelina, kuten muutkin modernit naisartistit, käyttää kappaleissaan yhteiskunnan kannalta merkityksellisiä aiheita

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Darja Parševa,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Soome poplühirika Evelina ja Katri Helena loominu näitel“,

mille juhendaja on Tiina Nahkola ,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Darja Parševa
25.05.2020